

Vragen en opdrachten

Vragen bij de wikiwijspagina Jongveeopfok

Vragen bij boekje “Jongvee” blz 4 t/m 7

(Bekijk voor het maken van vraag 1 t/m 11 Wikiwijs: Jongvee opfok, hoofdstuk “Introductie jongvee opfok”.)

1. Wat is het gewicht van een nuchter kalf?
2. Wat is een nuchter kalf?
3. Op welke leeftijd wordt een kalf gespeend?
4. Waar hangt het vanaf of een kalf gespeend kan worden?
5. Bereken wat de gemiddelde groei per dag is van geboorte tot aan het spenen.
6. Hoe zwaar moet een pink zijn bij de eerste inseminatie? (noteer tevens de borstomvang en de kruishoogte)
7. Wat is de gemiddelde leeftijd waarop pinken voor de eerste keer geïnsemineerd worden?
8. Op welke leeftijd moet een pink drachtig zijn om een ALVA van 24 maanden te Halen?
9. Wat moet het gewicht zijn van een vaars na afkalven? Noteer ook de borstomvang en de kruishoogte.
10. Wat moet de melkproductie van een vaars zijn?
11. Noem een aantal risicomomenten tijdens de opfok en licht ze toe.
12. Wat verstaan we onder protocollen en wat is het nut hiervan?
13. Uit welke onderdelen bestaat de koesignalendiamant?
14. Teken op een tijdbalk de levenscyclus van pasgeboren kalf t/m afkalvende vaars.
15. Noteer de belangrijke gebeurtenissen met daarbij indien mogelijk de gewichten en de kruishoogten.
16. Wat levert een goede opfok op.

Hoofdstuk 1: De eerste dagen

1. Noem drie nadelen van een koe die afkalft met een conditiescore van 4 of hoger.
2. Hoeveel afkalfruimtes (-hokken) moeten er minimaal zijn bij 100 koeien, en waarom?
3. Waarom is het belangrijk dat mest en nageboorte verwijderd is, voordat een nieuwe koe afkalft in het afkalfhok?
4. Hoe zit de ideale afkalfstal eruit en aan welke eisen moet deze voldoen?
5. Wat voer je de koeien in de afkalfstal?

Voor vraag 6 t/m 8 zie artikel "Navelontsteking" in Wikiwijs: Jongvee opfok.

6. Na de geboorte van het kalf is het belangrijk om zo snel mogelijk de navel te desinfecteren. Waarom is het belangrijk dat de navel gedesinfecteerd wordt?
7. Waarmee kan de navel gedesinfecteerd worden?
8. Wanneer de navel niet goed wordt gedesinfecteerd is er kans op navelontsteking. Wat kan je doen wanneer een kalf een navelontsteking heeft?
9. Noem voordelen en nadelen van;"Kalf meteen na de geboorte bij de koe weg".
10. Noem voordelen en nadelen van;"Kalf na één dag bij de koe weg".

Bekijk voor vraag 11 t/m 19 over het onderwerp biest, op Wikiwijs: Jongvee opfok, hoofdstuk 1.

11. Wanneer biest, hoe vaak biest en hoeveel biest?
12. Is de concentratie antistoffen in de biest bij elke koe gelijk? Van welke factoren is dit afhankelijk. Noem er twee.
13. Hoe kun je controleren of de biest van goede kwaliteit is?
14. Op welke temperatuur moet de biest worden gegeven?
15. Wat te doen als een koe geen of te weinig biest heeft?
16. Hoe lang is biest houdbaar?
17. Hoe moet biest opgewarmd worden?
18. Verklaar de weerstandsdip bij kalveren bij een leeftijd van 4 à 5 maanden oud.
19. Wat heeft de biestkwaliteit en de biest verstrekking met deze weerstandsdip te maken?
20. Waarom is het beter kalveren de eerste twee weken individueel te huisvesten?

Voor vraag 21 zie video en tips over huisvesting van jongvee onderaan bij hoofdstuk 2 in Wikiwijs: Jongvee opfok.

21. Waaraan moet een goede huisvesting gedurende de eerste twee levensweken Voldoen?
22. Hoeveel individuele plekken moeten er zijn voor kalveren tot 2 weken op een bedrijf met 100 koeien en een bedrijf met 70 koeien? Zie: [Handboek melkveehouderij](#).
23. Hoe vaak of wanneer moeten éénlinghokken of iglo's gereinigd en of ontsmet worden en waarom?
24. Wat is een kleischijter?

Kijk voor vraag 25 t/m 33 over diarree, op Wikiwijs jongvee opfok, hoofdstuk 1.

25. Wat zijn de verschijnselen van voedingsdiarree?
26. Wat zijn de oorzaken van voedingsdiarree?
27. Hoe voedingsdiarree behandelen?
28. Wat zijn de verschijnselen van een infectieuze diarree?

29. Waardoor wordt infectieuze diarree veroorzaakt?
30. Noteer over E-coli;
  - a. Behandeling (curatief).
  - b. Hoe te voorkomen (preventief).
31. Noteer over Rota- corona-virus;
  - a. Behandeling (curatief).
  - b. Hoe te voorkomen (preventief).
32. Noteer over Cryptosporidose;
  - a. Behandeling (curatief).
  - b. Hoe te voorkomen (preventief).
33. Noteer over Coccidiose;
  - a. Behandeling (curatief).
  - b. Hoe te voorkomen (preventief).
34. Bij welke lichaamstemperatuur bij kalveren is sprake van koorts en bij welke temperatuur is sprake van onderkoeling?
35. Wanneer moet aan een kalf elektrolytendrank worden verstrekt en hoe moet deze worden klaargemaakt?

Hoofdstuk 2: Tot en met spenen

1. Hoe kun je een navelontsteking bij een kalf herkennen.
2. Wat is het nadeel van te veel vliegen bij jongvee.
3. Geef de voordelen en de nadelen van het verstrekken van koemelk aan de kalveren.
4. Wat kost het verstrekken van kunstmelk en van volle melk aan één kalf.
5. Op welke temperatuur moet het kalf de melk drinken.
6. Wat is de functie van de slokdarmsleuf.
7. Hoe kun je er voor zorgen dat kunstmelk altijd de juiste temperatuur heeft.
8. Waar vind de vertering bij een jong kalf vooral plaats.
9. Waarom is het beter om geen penicilline melk aan de kalveren te verstrekken.
10. Waarom is het beter om geen melk van mastitis of hoog celgetal koeien aan de kalveren te verstrekken.
11. Als je besluit om volle melk aan kalveren te geven waaraan moet de melk dan voldoen, dus van welke koe afkomstig.
12. Op welke manieren kun je volle melk of kunstmelk aan de kalveren verstrekken. Geef tevens een voor- en een nadeel van elk systeem.
13. Wat is het voordeel om elk kalf een vaste emmer te geven.
14. Wat is het voordeel van een kalverdrinkautomaat.
15. Wat moet je maandelijks bij een drinkautomaat controleren.
16. Waarom is het beter om kalveren jonger dan een half jaar apart te huisvesten van oudere diergroepen.
17. Omschrijf de legale manier van kalveren onthoornen.
18. Waarom is het goed om zieke kalveren pijnstillers te geven.
19. Vanaf welke leeftijd kun je kalveren jongveebrok of mueslimengels verstrekken.
20. Waarom is het belangrijk dat kalveren ruwvoer krijgen
21. Waarom is het belangrijk dat jonge kalveren ook over vers drinkwater kunnen beschikken.
22. Wat moet de oppervlakte een hok zijn waarin zes kalveren zijn gehuisvest.
23. Waarom moeten de leeftijdsverschillen (bij kalveren aan de melk) in een groep niet te groot zijn.
24. Noem vijf punten waaraan je moet denken om een groep kalveren gezond te houden.
25. Wat is de ideale temperatuur (comfortzone) voor jonge kalveren.
26. Waarom is het belangrijk dat kalveren het eerste half jaar niet of zo weinig mogelijk ziek worden.
27. Wat is het voordeel van stro hokken.
28. Waarom is een goede ventilatie met een lage luchtvochtigheid belangrijk.
29. Aan welke voorwaarden moet een iglo of groepsiglo voldoen.
30. Aan welke drie punten moet een kalf voldoen om gespeend te kunnen worden.
31. Waarom is het beter om een week voor en een week na het spenen geen
32. veranderingen door te voeren.

Hoofdstuk 3: Op weg naar drachtigheid

1. Een kalf mag tot 8 maanden maximaal groeien, daarna moet het energiegehalte van het voer worden beperkt. Waarom?
2. Een strohok is ideaal voor jonge kalveren. Noem hiervoor minimaal 3 redenen.
3. Tot welke leeftijd zou een kalf eigenlijk op stro moeten worden gehuisvest?
4. Waarom gebeurt dit in de praktijk vaak niet?
5. Waarom ontstaan luchtweginfecties bij kalveren vaak op een leeftijd van 3 tot 4 maanden?
6. Noem 5 manieren hoe je luchtweginfecties bij kalveren zoveel mogelijk kunt voorkomen.
7. Verklaar waarom open stallen, zoals een luifelstal, voor jongvee ouder dan een half jaar prima geschikt is en weinig longproblemen geeft bij de dieren.
8. Als kalveren die jonger zijn dan 9 maanden toch gaan vervetten, wat is hiervan dan vaak de oorzaak?
9. Op welke manieren kan het gewicht / ontwikkeling van het jongvee worden bepaald.
10. Verklaar waarom juist de jongste kalveren in verhouding meer eiwit moeten krijgen dan oudere kalveren en pinken.
11. Noem 2 voordelen en 2 nadelen van weidegang voor jongvee.
12. Waarom jongvee niet te jong weiden.
13. Welke mineralen tekorten kunnen er ontstaan bij weidend jongvee en wat zijn hier de gevolgen van.
14. Hoe kun je een mineralen tekort bij weidend jongvee voorkomen.
15. Noem 5 verschijnselen bij een kalf met maagdarmwormen:
16. Noem 5 verschijnselen bij een kalf met longwormen:
17. Waarom moeten preventieve behandelingen tegen maagdarmwormen een lichte besmetting laten ontstaan?
18. Leg uit hoe de longworm in de longen van het rund kan komen.
19. Wat is leverbot eigenlijk voor een ziekte?
20. Hoe ziet de levenscyclus van de leverbot eruit?
21. Wat moet ..... bij jongvee zijn om geïnsemineerd te kunnen worden.
  - a. Lichaamsgewicht
  - b. Borstomvang
  - c. Kruishoogte
  - d. Conditie score
22. Hoeveel inseminaties zijn er gemiddeld nodig om een pink drachtig te krijgen.
23. Waarom pinken pas verplaatsen nadat het zes weken geleden is dat de laatste inseminatie is geweest.

Hoofdstuk 4: De drachtige pink

1. Welke signalen bij het jongvee kunnen aangeven dat het goed gaat?
2. Welke informatie geeft de pensscore?
3. Wat moet de pensscore zijn bij jongvee tot een half jaar en bij drachtig jongvee
4. Beschrijf hoe de mest van drachtig jongvee eruit hoort te zien.
5. Beschrijf hoe bij gezond jongvee de klauwvorm, beenstand en beengebruik eruit hoort te zien.
6. Noem drie tips voor de huisvesting bij jongvee om klauwproblemen te voorkomen.
7. Welke rol kan de roosterschuif spelen in het ontstaan en /of voorkomen van klauwaandoeningen bij jongvee?
8. Hoe kun je mortellaro tijdens de stalperiode zoveel mogelijk voorkomen bij jongvee ouder dan 1 jaar.
9. Wat is er belangrijk bij de voeding van jongvee om klauwaandoeningen te voorkomen.
10. Welke conclusie kun je trekken uit het onderzoeksgedrag bij de verschillende leeftijdsgroepen runderen?
11. Hoe kun je damslapen zoveel mogelijk voorkomen?
12. Box afmetingen bij onze melkkoeien krijgen volop aandacht, terwijl de box afmetingen bij het jongvee nogal eens worden “vergeten”. Noem minstens 3 redenen om ook bij het jongvee goede box afmetingen te hebben.
13. Waarom is het in de praktijk lastig om voor elke leeftijdscategorie jongvee de juiste boxmaten te hebben.
14. Wat moeten de volgende maten in een ligbox zijn, bij jongvee van gemiddeld 14 maanden oud (kruishoogte!?)
  - a. Lengte ligbox aan muur kant
  - b. Knieboom

Hoofdstuk 5: Voeding

Bekijk in Wikiwijs: Jongvee opfok, hoofdstuk 5, de video en de presentatie over pensontwikkeling. Maak vervolgens de volgende 3 vragen.

1. Wat is het voordeel van kalverbrok of graan-mueslimengsels.
2. Waarom is het belangrijk dat kalveren structuurrijk ruwvoer krijgen.
3. Wat is je conclusie na het bekijken van de video over pensontwikkeling bij kalveren.

Lees het artikel "Goede pensgroei geeft eerder een kalf".

4. Wat zijn de resultaten van een vervolg proef over de pensontwikkeling en groei bij kalveren van 6 maanden oud. Verklaar ze.

Lees het artikel "Kalveren gedijen bij brok en hooi" en maak de volgende vragen.

5. Bij welk rantsoen (noem de voedermiddelen + % aandeel) groeiden de kalveren het meest.
6. Bij welk rantsoen (noem de voedermiddelen + % aandeel) groeiden de kalveren het minst.
7. Geef aan wat waarschijnlijk de redenen zijn dat veel snijmais in het rantsoen slechtere groeieresultaten oplevert bij de kalveren < 10 weken.
8. Hoeveel % hooi bevat rantsoen 3 als de kalveren 10 weken oud zijn op basis van kg ds.
9. Hoe kun je overzuipen van water gedurende de eerste weken van een kalf voorkomen.
10. Waarom is wateropname ook bij jonge kalveren belangrijk.

Lees het artikel "Vervetting te lijf"

11. Wat zijn de nadelen van te vette pinken op een leeftijd van 14 a 15 maanden.
12. Wat is de oorzaak van het vervetten van het jongvee tussen de 8 en 14 maanden.
13. Wat waren de resultaten van het onderzoek.

Reageer op de 8 onderstaande stellingen (14 t/m 21):

14. Het heeft geen zin om kalveren van 4 weken oud brok te voeren.
15. Tot aan het spenen heeft het kalf naast melk alleen nog onbeperkt hooi nodig.
16. Van af een leeftijd van 3 weken oud kun je kalveren hetzelfde gemengde (TMR) rantsoen geven als de nieuwmelkte koeien.
17. A brok is goedkoop en goed genoeg voor kalveren jonger dan 6 maanden.
18. Zonder hooi geen pensontwikkeling.
19. Wat is pensontwikkeling?
  - 1) Het verkrijgen van een grote pens met veel inhoud
  - 2) Het verkrijgen van een dikke penswand (=spierlaag) die zeer actief is.
  - 3) Het verkrijgen van pensoppervlakte vergroting
20. Door vorming van propionzuur in de pens groeien de penspapillen.
21. Het is mogelijk om kalveren tot aan 6 maanden alleen op te fokken met onbeperkt brok.

Hoofdstuk 6: Para-tbc

Doel van de opdracht

Op de volgende bladzijde staan een aantal vragen over para-tbc. Als je deze vragen hebt kunnen beantwoorden, dan heb je een goed beeld van deze ziekte. Je bent nu in staat om een melkveehouderij bedrijf te inventariseren op de risico's van para-tbc. Tevens kun je een veehouder adviezen geven hoe hij/zij op zijn/haar bedrijf de besmetting van para-tbc kan voorkomen.

Waar vind je informatie

Op de site van [De gezondheidsdienst voor dieren](#)

In de mediatheek op school zijn boeken te vinden die je zeer goed kunt gebruiken bij het beantwoorden van de vragen. Een boek wat veel informatie over Para-tbc bevat is: Praktijkgids gezond melkvee

Vragen over para-tbc.

1. Is para-tbc een bacterie of een virus.
2. Kan de para-tbc ook overleven in voordroogkuil (met 40% ds).
3. Welke voedermiddelen zijn para-tbc onverdacht.
4. Hoelang kan para-tbc in weiland overleven.
5. Zijn er andere diersoorten die para op runderen over kunnen brengen.
6. Op welke manier kan de para een rund besmetten.
7. Op wat voor leeftijd wordt de para uitgescheiden.
8. Op wat voor leeftijd kan alleen maar de besmetting plaats vinden.
9. Welke maatregelen kan een veehouder in zijn bedrijfsvoering nemen om para besmetting te voorkomen.
10. Hoe moet je kalveren weiden om te voorkomen dat ze besmet worden.
11. Is de biest van oude koeien (> 6 jaar) veilig.
12. Wat zijn de ziekteverschijnselen van para-tbc.
13. Is para-tbc te genezen.
14. Wat doet de para bacterie in de koe.
15. Wat te doen met een positieve koe (koe is niet ziek).
16. Hoe kun je koeien, die besmet zijn met para-tbc, opsporen.
17. Kan een bedrijf besmet raken via de zodebemester van de loonwerker.
18. Hoe riskant is slootwater.
19. Kan er tegen para geënt worden.
20. Op welke leeftijd dient de enting plaats te vinden.
21. Welk nut heeft een enting.
22. Is het verstandig om nu al para-tbc vrij proberen te worden.